

Wymagania edukacyjne i kryteria oceniania z historii dla klasy 8 szkoły podstawowej

Opracowano na podstawie obowiązującej od roku szkolnego 2024/2025 podstawy programowej oraz materiałów dydaktycznych GWO do serii „Podróże w czasie”, klasa 8.

1. Informacje ogólne

Przedmiot: historia. Etap edukacyjny: szkoła podstawowa, klasa VIII. Podręcznik i seria: Tomasz Małkowski, „Historia 8. Podróże w czasie”, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe. Zakres chronologiczny materiału obejmuje dzieje od wybuchu II wojny światowej do współczesności.

2. Podstawa opracowania

- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w zakresie historii, obowiązująca od roku szkolnego 2024/2025.
- Program nauczania historii w szkole podstawowej „Podróże w czasie” od roku szkolnego 2024/2025, GWO.
- Rozkład materiału i plan wynikowy z historii dla klasy VIII szkoły podstawowej do serii „Podróże w czasie”, dostosowany do zmian w podstawie programowej ogłoszonych w 2024 r.
- Statut szkoły, wewnętrzne zasady oceniania oraz przedmiotowe zasady oceniania.

3. Cele kształcenia historycznego

Uczeń rozwija umiejętność posługiwania się chronologią historyczną, analizowania i interpretowania źródeł oraz tworzenia wypowiedzi historycznej. Kształcenie historyczne służy rozumieniu przeszłości Polski i świata, dostrzeganiu związków przyczynowo-skutkowych, kształtowaniu postawy obywatelskiej, szacunku dla dziedzictwa narodowego i kulturowego oraz odpowiedzialności za wspólnotę.

4. Podział materiału na działy

Dział	Zakres treści	Wymagania edukacyjne
I. II wojna światowa	Geneza wojny, kampania polska 1939 r., działania wojenne 1939–1945, okupacja, Holokaust, Polacy podczas wojny, wielka koalicja, zakończenie wojny.	Uczeń zna najważniejsze daty i pojęcia, wskazuje na mapie kierunki działań wojennych, wyjaśnia przyczyny i skutki wojny, omawia postawy społeczeństw wobec okupacji.
II. Polska i świat po II wojnie światowej	Skutki wojny, powstanie ONZ, podział świata na bloki, zimna wojna, sowietyzacja Europy Środkowo-Wschodniej, początki władzy komunistycznej w	Uczeń wyjaśnia pojęcia zimna wojna, żelazna kurtyna, demokracja ludowa; opisuje zmiany granic i ustroju Polski po 1945 r.; analizuje przyczyny podporządkowania Polski

	Polsce.	ZSRS.
III. Polska Rzeczpospolita Ludowa	Stalinizm, odwilż 1956 r., życie codzienne w PRL, kryzysy społeczne, opozycja demokratyczna, „Solidarność”, stan wojenny.	Uczeń charakteryzuje system komunistyczny, wskazuje przykłady represji i propagandy, omawia znaczenie wystąpień społecznych oraz rolę „Solidarności”.
IV. Świat w drugiej połowie XX wieku	Dekolonizacja, konflikty zimnowojenne, przemiany społeczne i kulturowe, rozwój integracji europejskiej, przemiany w bloku wschodnim.	Uczeń opisuje proces dekolonizacji, wskazuje najważniejsze konflikty zimnej wojny, wyjaśnia przyczyny przemian politycznych i społecznych po 1945 r.
V. Upadek komunizmu i świat współczesny	Rozpad bloku wschodniego, obrady Okrągłego Stołu, wybory 1989 r., powstanie III RP, rozpad ZSRS, Polska w NATO i Unii Europejskiej, wyzwania współczesności.	Uczeń omawia przyczyny upadku komunizmu, wyjaśnia znaczenie 1989 r., charakteryzuje przemiany ustrojowe w Polsce oraz przedstawia miejsce Polski w Europie i świecie.

5. Kryteria oceniania na poszczególne oceny

Ocena	Kryteria ogólne
Niedostateczna	Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach koniecznych, nie potrafi wykonać prostych zadań nawet z pomocą nauczyciela, nie zna podstawowych pojęć i dat, nie prowadzi pracy na lekcji lub systematycznie jej unika.
Dopuszczająca	Uczeń opanował wiadomości i umiejętności konieczne do dalszej nauki. Rozpoznaje najważniejsze postacie, wydarzenia, daty i pojęcia; z pomocą nauczyciela korzysta z mapy, osi czasu i prostego tekstu źródłowego; udziela krótkich odpowiedzi na pytania dotyczące podstawowych faktów.
Dostateczna	Uczeń opanował podstawowe treści programowe. Samodzielnie odtwarza najważniejsze fakty, porządkuje wydarzenia chronologicznie, wskazuje proste przyczyny i skutki, posługuje się podstawowymi pojęciami historycznymi oraz wykonuje typowe zadania z lekcji.
Dobra	Uczeń poprawnie stosuje wiedzę w typowych sytuacjach, wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe, analizuje mapy i źródła, tworzy spójną wypowiedź ustną lub pisemną, porównuje zjawiska historyczne oraz wskazuje znaczenie omawianych wydarzeń.
Bardzo dobra	Uczeń w wysokim stopniu opanował wymagania programowe. Samodzielnie analizuje i interpretuje źródła, stosuje pojęcia historyczne w szerszym kontekście, formułuje wnioski i oceny, dostrzega podobieństwa i różnice między procesami historycznymi oraz uzasadnia własne stanowisko.
Celująca	Uczeń opanował wymagania w stopniu bardzo wysokim, samodzielnie

	poszerza wiedzę, wykorzystuje różnorodne źródła informacji, łączy wiedzę z historii Polski i powszechnej, prezentuje dojrzałe wnioski, podejmuje zadania dodatkowe i twórczo wykorzystuje wiadomości w nowych sytuacjach.
--	---

6. Wymagania edukacyjne według poziomów

6.1. Wymagania konieczne

Uczeń zna podstawowe fakty, daty i postacie z omawianych działów, potrafi wskazać najważniejsze wydarzenia na osi czasu, rozpoznaje podstawowe pojęcia, z pomocą nauczyciela odczytuje proste informacje z mapy i źródła oraz uczestniczy w pracy na lekcji.

6.2. Wymagania podstawowe

Uczeń rozumie najważniejsze pojęcia i procesy, potrafi przedstawić podstawowy przebieg wydarzeń, wskazuje proste przyczyny i skutki, korzysta z mapy, ilustracji, wykresu i tekstu źródłowego oraz tworzy krótką wypowiedź historyczną.

6.3. Wymagania rozszerzające

Uczeń samodzielnie wyjaśnia związki między wydarzeniami, porównuje zjawiska historyczne, interpretuje różne rodzaje źródeł, poprawnie stosuje terminologię historyczną, przedstawia wydarzenia w kontekście historii Polski i powszechnej oraz uzasadnia swoje odpowiedzi.

6.4. Wymagania dopełniające i wykraczające

Uczeń dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń, procesów i postaci, formułuje argumenty, dostrzega złożoność problemów historycznych, wykorzystuje wiedzę z różnych źródeł, przedstawia własne interpretacje oraz potrafi zastosować wiedzę historyczną do wyjaśniania zjawisk współczesnych.

7. Formy sprawdzania osiągnięć ucznia

- sprawdziany po działach i zapowiedziane kartkówki;
- odpowiedzi ustne oraz aktywność na lekcji;
- praca z tekstem źródłowym, mapą, osią czasu, ikonografią i materiałem statystycznym;
- notatki, karty pracy i ćwiczenia;
- projekty;
- udział w dyskusji, debacie, pracy w grupie oraz formułowanie argumentów;
- systematyczność, przygotowanie do zajęć i postępy ucznia.

8. Dostosowania wymagań edukacyjnych

Dostosowania stosuje się zgodnie z opinią lub orzeczeniem poradni psychologiczno-pedagogicznej, rozpoznaniem nauczyciela oraz indywidualnymi potrzebami ucznia. Celem dostosowań jest umożliwienie uczniowi wykazania się wiedzą i umiejętnościami bez obniżania wymagań wynikających z podstawy programowej.

Obszar potrzeb ucznia	Dostosowania
Trudności w czytaniu i pisaniu	wydłużenie czasu pracy, ograniczenie ilości tekstu do przepisania, umożliwienie odpowiedzi ustnej, ocenianie przede wszystkim treści merytorycznej, stosowanie czytelnych kart pracy i punktowanych poleceń.
Trudności w koncentracji uwagi	dzielenie zadań na krótsze etapy, częstsze sprawdzanie rozumienia poleceń, stosowanie schematów, tabel, osi czasu, map myśli i podsumowań lekcji.
Wolniejsze tempo pracy	wydłużenie czasu na sprawdzianach, zmniejszenie liczby przykładów przy zachowaniu celu zadania, wcześniejsze podanie zakresu materiału, możliwość poprawy pracy.
Trudności językowe	wyjaśnianie pojęć, stosowanie słowniczków, parafrazowanie poleceń, wykorzystywanie ilustracji, map i schematów, akceptowanie prostszej formy wypowiedzi przy zachowaniu poprawności historycznej.
Uczeń zdolny	zadania problemowe i projektowe, praca z dodatkowymi źródłami, przygotowanie prezentacji, udział w konkursach, pogłębianie tematyki regionalnej, społecznej lub politycznej.